

Tal dia
com
avui fa...

1
any

Proposta de vaga
Òmnium i l'Assemblea Nacional
Catalana proposen una vaga
l'1-O. Posen sobre la taula una
aturada de país, almenys
"d'algunes hores".

10
anys

Caiguda del PIB
L'economia espanyola acumula
una pèrdua del 4,2% del
producte interior brut al segon
trimestre, la pitjor dada des del
1970

20
anys

El PP i ETA
El govern del Partit Popular està
d'acord a establir converses
"segures i directes" amb ETA si
renuncia a la negociació política
a canvi de la pau.

Full de ruta

Carina Filella

La vida i la mort de l'art

Tres fets han tornat a posar sobre el llenç de l'actualitat la figura de l'artista Maties Palau Ferré (Montblanc, 1921-2000). La publicació, per part del seu net-nebot Francesc Marco-Palau, del llibre *El pintor que cremava els seus quadres* (Gregal); el joc iniciat aquest estiu a les xarxes socials per l'escriptor Màrius Serra (autor, d'altra banda, del pròleg del llibre), on cada dia envia una foto d'alguna de les dones pintades per l'artista; i, el tercer, l'anunci que el Museu Comarcal de la Conca de Barberà inaugurarà, aquest dissabte, 31 d'agost, un espai dedicat al pintor.

La primera vegada que el vaig entreveure, a la seva casa pairal de Montblanc, ell ja s'ho mirava tot amb la melangia que dona el pas dels anys. De posat tranquil, va voler acompanyar la conversa amb un gotet de vi dolç. Palau Ferré era amant del bon vi, "i si és de la Conca, millor", deia. No va abandonar el seu somriure fins que no vam començar a parlar d'un episodi crucial en la seva trajectòria: després del seu retorn de París va signar uns contractes abusius amb un marxant d'art (confiat com era, no va llegir-se la lletra petita) i, el maig de 1974, el Tribunal Suprem va acabar dictaminant que, per rescindir el contracte, havia de pintar un determinat número de metres quadrats: condemnat a pintar més de 40 metres per entregar l'obra al marxant. Pintar per metres, per a un artista, deu venir a ser com el granger que ha d'engreixar els porcs. L'antífesi de l'essència de la creació. Va complir la sentència, però, decebut amb el món, va decidir començar a cremar els seus quadres i a defugir els cercles artístics. Era, segons Francesc Marco-Palau, una reivindicació per clamar que les galeries prostituïen l'art. Va cremar les seves obres durant més de deu anys. Palau Ferré reconeixia, uns anys abans de morir, que els problemes que troben en l'art i la cultura molts intel·lectuals són els mateixos de fa deu anys, cinquanta o tres-cents: "capelletes tancades i moltes limitacions". Ell, que va donar la vida i la mort a les seves creacions, es va mantenir volgudament allunyat d'uns circuits de l'art marcats pel mercantilisme. Els seus valors era massa grans per caure-hi. El 2021 se celebrarà el centenari del seu naixement. Serà un altre bon moment per recordar la seva figura i la seva obra, que, malgrat la negror del món, era de colors vius i figures vitals.

Tribuna

Joan Ferrerós.

'Turistes, sirenes...'

Turistes, sirenes i gent del país, de Manel Costa-Pau (1936-2016) és una obra que ens explica aquesta terra a la manera de *Nosaltres els valencians* de Joan Fuster, *Les formes de vida catalana* de Ferrater Mora, *Notícia de Catalunya* de Jaume Vicens Vives o part de l'obra de Josep Pla i d'Agustí Calvet-Gaziel. Publicada el 1966, feia anys que era intromissible; una vegada més la deixadesa institucional s'ha manifestat no reeditant un dels llibres de capçalera –o de referència que se'n diu ara– per mirar d'entendre uns Països Catalans que, a més, tenen el turisme com a principal *modus vivendi*. Ara la soferta iniciativa privada hi ha posat remei: Llibres del Segle ha republicat (2019) un dels llibres bàsics per interpretar la nostra segona meitat del segle XX des d'una talaia que contempla molts altres aspectes enllà de la primera indústria nacional.

FA 53 ANYS COSTA-PAU VA PREVEURE amb molta exactitud l'esdevenir turístic de la Costa Brava, talment com Yvette Barbaza (*Le paysage humain de la*

Costa Brava (1966; en català 22 anys després). Ambdós absolutament vorejats per les institucions polítiques i de cultura, que deia aquell, i per les forces vives de la indústria, el negoci i la inversió; tan ignorats que avui només ens queda entonar el clàssic nostrat "Déu nos en guard d'un ja està fet". Barbaza va declarar: "*Me decepcionaron [els catalans] porque han traicionado a su país, a su espacio y dejaron hacer cosas espantosas... y confiar más y más responsabilidades del comercio y la fabricación a... unos poderes económicos españoles y extranjeros.*"

'TURISTES, SIRENES I GENT DEL PAÍS', per plaer del lector, és de gran amenitat. Les fonts de Costa-Pau són l'observació directa, la premsa dels anys seixanta i persones, amigues o distants. Els pintors figuerencs Meu Massot i Felip Vilà, l'un vivia a l'Estocolm de les mítiques sueques, i l'altre, a Ceret (frontera, duana, Guàrdia Civil...). Robert Graves, que a Londres sent dir a dues noies: "On és Mallorca?" I l'altra res-

pon: "No ho sé, vaig anar-hi en avió"; Graves certifica el *sun, sand and sex*, tant li fot on els hagin consumit. Lawrence d'Aràbia que, amb el desert, havia descobert uns altres suds. L'Ulisses d'Homer, el primer *mediterrani*. Ricardo de la Cierva i el jove Joaquim Muns –un del règim i l'altre de fora muralla– il·lustren oficialment i realment l'obra. Etcètera. De primer ordre són els contrastos entre locals i turistes. Els eroticosexuals: desinhibició pública i pública, nudisme del club polinèsic de Cala Montjoi i Méditerranée de Cadaqués. Els capellans del poble i els civils (inevitable record d'En Baldiri de la Costa). *Xiringuitos* i *boîtes*, després *nighth-clubs* i després discoteques. Pagesos, botiguers, *pijos* (amb o sense Teresa) i immigració espanyola. Gitanos, guitarres i *faraloes*. Fraga Iribarne (Información y Turismo), sangria i paella tenyida de groc. Vendre la vinya, fer la viu-viu i fer calés. La bella il·lusió del mediterranisme noucentista a can Pi Strauss. No acabariem mai de girar el calidoscopi de *Turistes, sirenes i gent del país*. Creguin-me: llegeixin-lo.

El lector escriu

Les cartes adreçades a la Bústia han de portar les dades personals dels seus autors: nom, cognoms, adreça, número de telèfon i número de carnet d'identitat o passaport. Així mateix, cal que no superin els mil caràcters d'extensió. El Punt Avui es reserva el dret de publicar-les i escurçar-les. No es publicaran cartes signades amb pseudònim o amb inicials. Els textos s'han d'adreçar a bustia-catalunya@elpuntavui.cat

Salvem la Diagonal

Tristament, el govern de la Generalitat de Catalunya ha donat el vistiplau perquè es dugui a terme la destrucció de la Diagonal amb la implantació del ferrocarril urbà de superfície, que, amb vies, cables i catenàries, posarà fi per sempre més a l'elegància i la bellesa urbana d'una de les icones més preuades de la ciutat de Barcelona. Serà sens dubte un autèntic "crim urbanístic", perquè un cop comès no tindrà marxa enrere.

La Diagonal deixarà d'existir per convertir-se en una frontera perillosa dins de la ciutat.

Barcelona quedarà brutalment dividida i el seu Eixample, model del millor urbanisme del món, serà severament mutilat.

Ara que el bus elèctric és la solució adoptada a moltes ciutats, Barcelona gastarà centenars de milions per un

projecte absurd, costós, anti-quat i destructiu.

Els signants d'aquesta carta, la plataforma Salvem la Diagonal hem lluitat i seguirem lluitant per salvar la nostra avinguda més preuada. O si més no, deixarem constància de quins van ser els responsables de la més gran agressió urbanística que mai hagi sofert Barcelona.

PLATAFORMA SALVEM LA DIAGONAL
Barcelona

Peatges discriminatoris

A propòsit d'aquesta idea-projecte que circula pels mitjans de comunicació públics i privats, de posar un peatge per poder entrar a Barcelona amb cotxe.

Permetin que expressi el punt de vista d'algú que, com molts d'altres, viu en un municipi on els mitjans de transport públic no passen de ser

una figura retòrica o una entelèquia.

A Barcelona hi vaig algunes vegades pel gust de gaudir de la gran ciutat, però moltes més per raons relacionades amb gestions administratives, comercials, familiars, socials, culturals o fins i tot de salut, gestions que són degudes al fet que la ciutat s'ha convertit en un *megahub* que concentra un seguit de serveis, molts dels quals, els públics, s'han creat i es mantenen amb diners de tothom i que fan indispensable que t'hi facis present.

Contràriament al que seria lògic, per a una població –la de Barcelona– que desitjaria deixar de sentir els efectes perniciosos de tanta concentració humana i contaminació atmosfèrica, les classes dirigents, públiques i privades, que la governen, no paren d'estimular l'arribada de més gent, més turistes, més empreses, més i més...

Podria semblar un contracte sentit, si no fos que en el fons el que es pretén és convertir la ciutat en un lloc on només hi puguin viure aquells que tinguin els mitjans per pagar-s'ho.

Per tant, abans de fer cap bestiesa discriminatòria, d'incert resultat i dubtosa eficàcia, potser seria convenient que es possessin els bous davant del carro i s'establís un pla format per mesures positives, tals com l'establiment d'àrees d'estacionament en llocs estratègics connectades amb el transport públic, un augment molt significatiu del transport interurbà en freqüència i confort i una política decidida en favor de l'equilibri i redistribució de la població de Catalunya.

Amb tot això per endavant, estic convençut que del peatge ja no se'n parlarà més, per innecessari.

JOAN PUIG LLISTUELLA
Dosrius/Canyamars (Maresme)